Diarienummer
2005/20088-1

Detaljplan för

Kv Blåsenhus, delområde 2, Kåbo 5:2 och del av Kåbo 5:1

Uppsala kommun

Laga kraft 2009-02-26

Handläggare: Daniel Bergvin, telefon: 018-727 45 26, e-post: daniel.bergvin@uppsala.se
Stadsbyggnadskontoret
Postadress: Uppsala kommun, Stadsbyggnadskontoret • 753 75 UPPSALA • Besöksadress: Stadshuset, Vaksalagatan 15
Telefon: 018 – 727 00 00 • Fax: 018 – 727 46 61• E-post: stadsbyggnadskontoret@uppsala.se www.uppsala.se

Diarienummer
2005/20088-1

Detaljplan för
Kv. Blåsenhus, delområde 2, Kåbo 5:2 och del av Kåbo 5:1
Uppsala kommun

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

Planförslaget omfattar följande handlingar:

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning
- Genomförandebeskrivning

ÖVRIGA HANDLINGAR

- Trafikberäkning, Gatu-och trafikkontoret 2008-10-03
- PM Kontrollprogram, KÅBO 5:1 m.fl. Uppsala, Kv Blåsenhus, 2008-09-11, Bjerking.

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Detaljplanen syftar till att skapa byggrätter för en vårdanläggning samt för ett patienthotell för landstingets behov. Det som är aktuellt är att möjliggöra en nybyggnation av Skandionkliniken, som kommer att bli en riksanläggning för cancerbehandling. (Under utredningsskedet har anläggningen även gått under namnet SPTC, Svenskt protonterapicentrum. I planbeskrivningen nedan kommer den fortsättningsvis att benämnas Skandionkliniken.) Detaljplanen syftar också till att skapa expansionsmöjligheter och ändrade användningsområden för fd Patologiska institutionen, Kåbo 5:2.

PLANDATA

Lägesbestämning

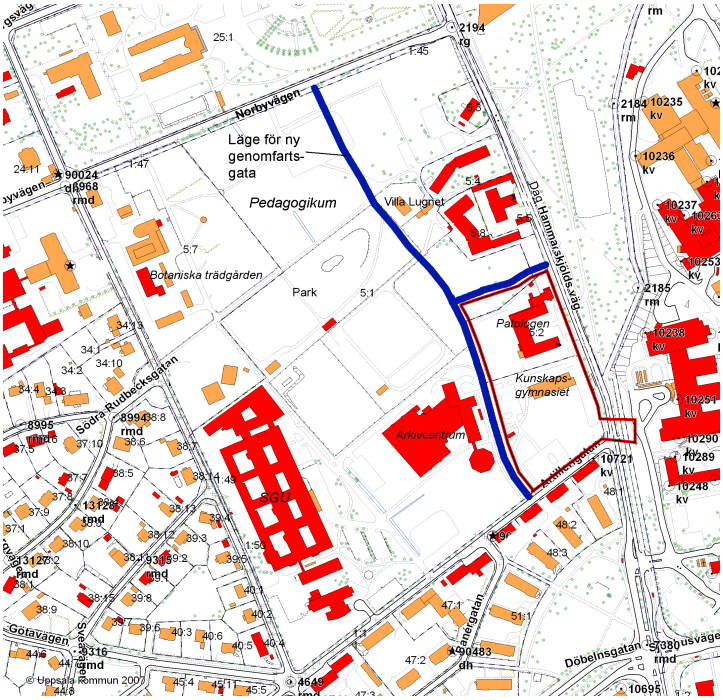

Planområdet ligger i kv. Blåsenhus, fastigheterna Kåbo 5:1 och Kåbo 5:2 i sydöstra hörnet mot Dag Hammarskjölds väg och Artillerigatan. Längs med områdets västra och norra sidor kommer den planerade centrala gatan genom kvarteret Blåsenhus att passera.

Areal

Planområdet är ca 19 500 m2

Markägoförhållanden

Kåbo 5:1 ägs av Akademiska hus, Kåbo 5:2 (fd. Patologen) ägs av Landstinget. Del av Kåbo 5:8, kommer att ingå i fastighet Kåbo 5:2 och ska fastighetsregleras. Markbiten är idag detaljplanelagd för väg.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktliga planer och Program

Översiktplanen för Uppsala stad (2002) anger att området bör rymma institutionslokaler och kontor. Bostäder som med fördel kan tillgodose forsknings- och utbildningsbehov, kan förläggas i delar av kvarteret.

Ett program för området togs fram 2004. Huvudinriktningen i programmet följer riktlinjerna i Översiktsplan för Uppsala Stad 2002.

Program för planområdet

Program för hela kv Blåsenhus var föremål för samråd hösten 2004 och samrådsredogörelsen godkändes av byggnadsnämnden 2005-02-17.

I programmet framgår att området även fortsättningsvis i huvudsak skall användas för universitetets behov av typen undervisning, forskning och kontor. Större delen av den obebyggda marken kan bebyggas. De riksintressen som finns i området tillvaratas genom att området får en grön karaktär. Det är dock mycket viktigt att de olika kvarterens bebyggelse bildar en sammanhängande och varierad stadsdel där husen samspelar med varandra och med omgivande gator och parker.

Stora sammanbyggda institutioner liknande BMC skall undvikas eftersom de ger en alltför storskalig karaktär med dåliga möjligheter att röra sig i området. En mycket tät kvartersstad utan grönska är inte heller lämplig, eftersom Kåbo och institutionsbältet mellan Ekonomicum och MIC är en stadsdel med grön och öppen karaktär.

Arkitekturen skall vara god med vackra hus och långsiktigt hållbara material. Bebyggelsen skall vara varierad i både utformning och utseende. De nya husen föreslås få en byggnadshöjd på 4-5 våningar. Enstaka byggnader kan bli högre. I anslutning till kulturhistoriskt värdefulla byggnader kan en anpassning av byggnadshöjden innebära att hushöjden blir lägre än 4 våningar.

Planområdet föreslås delas in i ett flertal mindre kvarter. Viktiga

byggnader och målpunkter skall markeras och siktlinjer skall tillvaratas. Antalet infarter ökas och det blir möjligt att köra igenom kvarteret mellan Norbyvägen och Artillerigatan. De genomgående vägarna skall ha gatukaraktär. Såväl gator som parkeringar bör vara trädplanterade för att ge området en grön karaktär. En park anordnas centralt i kvarteret.

Parallella uppdrag

Akademiska Hus genomförde 2004 parallella uppdrag med sex arkitektkontor. Uppdraget gällde att ta fram idéer och utvecklingsmöjligheter utifrån en grov struktur för hela kvarteret Blåsenhus. Resultatet av uppdraget ligger delvis till grund för det program som togs fram 2004.

Ett parallellt uppdrag genomfördes 2007 av Akademiska Hus för utformningen av Skandionkliniken. Vinnande förslag är ritat av WSP arkitektkontor i Stockholm. Detta förslag ligger till grund för utformningen av detaljplanen avseende del av Kåbo 5:1.

Detaljplaner, Områdesbestämmelser och Förordnanden

Området omfattas av Pl 60 som är från 1945. Detaljplanen omfattar större delen av Kåbo där kv Blåsenhus endast utgör en liten del. De enda planbestämmelser som finns är att marken skall användas för allmänt ändamål och att byggnadshöjden får vara högst 15,0 meter. Allmänt ändamål är en äldre bestämmelse som innebär att verksamheten ska bedrivas av offentlig huvudman, dvs kommun, landsting eller stat.

I kvarteret Blåsenhus norra del mot Norbyvägen gäller även detaljplan för Pedagogikum antagen 2006. En ny detaljplan har antagits 2008 för en central gata genom kvarteret Blåsenhus. Den planerade gatan löper parallellt väster om Dag Hammarskjölds väg och kommer att fungera som matargata för de nya institutionerna och de befintliga verksamheterna inom området samt även för de patienter som kommer att besöka Skandionkliniken.

Planområdesgränsen för delområde 2 införlivar i planens norra del en liten markbit av Kåbo 5:8. Markbiten ersätter en del av detaljplanen för genomfartsgatan, delområde 5. Marken som istället införlivas i delområde 2, Kåbo 5:2, ska fastighetsregleras.

Området ligger inom yttre skyddszon för grundvattentäkt i Uppsalaåsen vilket innebär bl a att byggnader och andra anläggningar ej får förläggas så att de skadar grundvattnet.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Mark och vegetation

Kv. Blåsenhus och dess närmaste omgivningar ligger i en del av Uppsala som har en grön helhetskaraktär. Inom gångavstånd ligger Botaniska trädgården, Slottsbacken, Fängelseparken, Engelska parken, Gamla kyrkogården, Stadsskogen och Stadsträdgården.

Planområdet ligger på Uppsalaåsens västra sida och sluttar mot väster. Närmast Dag Hammarskjölds väg är det en tydlig slänt. Marknivån är högst i den östra delen där marknivån är belägen på ca +25 m över nollplanet. Därifrån faller nivån ner mot sydväst med en lågpunkt på +22 m. På området finns några gräsytor, men de används inte för rekreation. Större delen av den obebyggda marken både intill Kunskapsgymnasiet och nedanför fd Patologen upptas av markparkeringar.

Vy över del av planområdet sett från Artillerigatan mot Kunskapsgymnasiet.

I planerna för Skandionkliniken ingår en ny kulvertdragning under Dag Hammarskjölds väg för att ansluta byggnaden och verksamheten med Akademiska Sjukhuset.

Anläggandet av en kulvert kommer att påverka träden längs Dag Hammarskjölds väg i viss mån. Det exakta läget för kulverten är inte fastställt och där kan man göra en anpassning så att påverkan blir så liten som möjligt. Kulverten kommer att ligga på ett djup av ca 4 meter, vilket inte skall utgöra något hinder för alléträdens tillväxt. Nuvarande växtbetingelser bör inte ändras så mycket om man fyller tillbaka med samma material som finns där idag. Träd som måste tas bort i samband med en kulvertdragning skall ersättas med träd av samma sort (n1).

Geoteknik

Arkivstudier visar att undergrunden utgörs av ca 1 m fyllning ovan 8-14 meter kohesionsjord. Därunder följer ca 10-15 meter friktionsjord ovan berg. Bergnivån har i ett fåtal punkter noterats ligga på 25-30 meters djup från markytan. Grundvattnet ligger på en nivå av ca 20 meter under mark Det innebär att grundvattnet inte kommer att påverka aktuella markarbeten annat än vid pålning. Det kan förekomma sulfidlera i området.

Byggskedet kan innebära störningar, både från transporter och pålning. I den geotekniska sammanställningen bedöms att större byggnader i flera våningar kommer att erfordra pålad grundläggning. Leran i området är måttligt sättningsbenägen vid mindre belastningsökningar. Pålning under leran kan orsaka packning vilket kan ge en sättning inom ett område av ca en pållängds avstånd.
Se vidare under rubriken Miljöstörningar, hälsa och säkerhet-Buller och vibrationer (sid 18).

Markföroreningar

Det finns ej några kända markföroreningar i området.

Radon

Byggnation ska ske på radonsäkert sätt.

Kulturmiljö

Planen ligger inom Riksintresseområde C 40A, som omfattar de äldre delarna av Uppsala. Ett av värdena är universitetet och dess institutioner. I kvarterets närmaste omgivningar finns flera byggnader och anläggningar av stort kulturhistoriskt värde såsom Slottet, slottsparken och Botaniska trädgården.

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader som ligger i kvarteret Blåsenhus i planområdets närhet är Villa Lugnet och Landshövdingens stall som båda är byggnadsminnen, samt gamla fängelset. Planområdet berör dock ej nämnda byggnadsminnen annat än indirekt då området inte omedelbart gränsar till någon av dessa byggnader.

Artillerigärdet, fasader mot Artillerigatan

Artillerigärdet

Intill planområdet på andra sidan Artillerigatan ligger Artillerigärdet, ett område med trevånings flerbostadshus från 1940-talet som är klassat som särskilt värdefull bebyggelsemiljö enl. inventering.

Fd Patologiska institutionen

Fd patologiska institutionen ritat av arkitekt Cyrillus Johansson 1936 och det lilla gravkapellet ritat av K.G Eklund är byggnader som uppvisar hög arkitektonisk kvalitét. Huvudbyggnaden är uppförd i rött tegel, med strama, symmetriska fasader. Utformningen ger exempel på arbetad detaljrik tegelarkitektur. Det lilla kapellet är uppfört i gulbrunt tegel med fina detaljer och ett karaktäristiskt svängt falsat plåttak.

Fd Patologen, entrégården mot Dag Hammarskjölds väg

Fd Patologen, fasad mot väster

Kapellbyggnad mot Dag Hammarskjölds väg

Planförslaget innebär att fd Patologen och gravkapellet får skyddsföreskrifter (q), vilket innebär att för huvudbyggnaden gäller att:
-byggnaden ej får rivas.
-byggnadens ursprungliga utformning och fasadmaterial ska bevaras.
-ändringar av fasaden inte får inverka negativt på byggnadens arkitektoniska och kulturhistoriska värden. Förslag till förändring skall utformas i samråd med antikvarisk expertis.
-huvudbyggnadens västra och nordvästra sida kan kompletteras

eller sammanlänkas med annan byggnad om hänsyn tas till befintliga kvaliteter. Ny tillbyggnad skall placeras på rimligt respektavstånd, så att huvudbyggnaden tydligt kan avläsas som en solitär byggnad.

Invändigt är det av särskilt intresse att bevara entréhallen och hörsalen i huvudbyggnaden.

-eventuella förändringar av hörsalen och entréhall skall ske i samråd med antikvarisk expertis.

För kapellet gäller att:
-byggnaden ej får rivas.
-byggnadens ursprungliga utformning och fasadmaterial ska bevaras.
-ändringar av fasaden inte får inverka negativt på byggnadens arkitektoniska och kulturhistoriska värden. Förslag till förändring skall utformas i samråd med antikvarisk expertis.

Wallenberglaboratoriet (Kunskapsgymnasiet)
Wallenberglaboratoriet är en elegant och stilren byggnad som ritades av Lars och Bo Myrenberg 1964. Den har skarpkantade volymer med fasader i brunrött tegel med exakt utskurna, symmetriska fönstergrupper. Väggarna har delvis karaktär av murskivor, i hörnen och på gavlarna åtskilda av smala fönsterpartier i full höjd. Byggnaden avslutas av ett av murskivor dolt motfallstak, som starkt bidrar till den strama stilen.

Planförslaget innebär att Wallenberglaboratoriet får en varsamhetsbestämmelse (k) vilket innebär att:
Byggnadens ursprungliga utformning och fasadmaterial ska bevaras. Ändringar av fasaden får inte inverka negativt på byggnadens arkitektoniska värden. Förslag till förändring ska utformas i samråd med antikvarisk kompetens.

Fornlämningar
Det finns en markerad fornlämning, RAÄ 525. Fornlämningen är en grav från vikingatid. Gravens innehåll flyttades 1935 vid byggnationen av Patologen. Om fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, skall arbetet avbrytas till den del fornlämningen berörs, samt förhållandet omedelbart anmälas till länsstyrelsen.

Byggnadsminnen
Det finns inga byggnadsminnen inom planområdet.

Bebyggelse

Befintlig bebyggelse
I området finns fd Patologiska Institutionen och Wallenberglaboratoriet, beskrivna i texten ovan. Dessa båda byggnader är monumentala i sin karaktär, upp till fem våningar höga, uppförda i rött tegel

med strama och symmetriska fasader och placerade med gavelmotiv mot Dag Hammarskjölds väg.
I fd Patologen inryms idag verksamheter såsom smittskyddsenheten, rättsmedicin, mikrobiologen och patologen.

Wallenberglaboratoriet byggs i dagsläget om till friskola, det sk Kunskapsgymnasiet med plats för ca 400 gymnasieelever.

Wallenberglaboratoriet, Kunskapsgymnasiet

Illustrationsplan som visar en tänkt utbyggnad av området (Illustration: Arosgruppen Arkitekter AB)

Planerad bebyggelse

Marken planläggs för vård, kontor och undervisning. I beteckningen kontor ingår även hotellverksamhet, som är aktuellt i fd Patologen. Bebyggelsen ska utformas och placeras enligt intentionerna i programmet.

Tillåtna antal våningar är högst 4 våningar i anslutning till fd Pato-

logen och högst 5 våningar på tomten intill Wallenberglaboratoriet. På detaljplanen anges *totalhöjden* över nollplanet vilket innebär att man lägger ihop husets maximalt tillåtna höjd *inklusive takkonstruktion* med plushöjden på den befintliga marken. Med *byggnadshöjd* menas maximal höjd till *takfot*. Taklandskapets utförande kräver omsorg. Installationer skall inordnas i gestaltningen. Områdets befintliga byggnader är uppförda huvudsakligen i tegel (Patologiska Institutionen, Wallenberglaboratoriet, Arkivcentrum, SGU), men det finns också putsade byggnader (Artillerigärdet, Gamla Fängelset och Brf Slottsparken) samt trähuset Villa Lugnet. Alla dessa byggnader utgör ett avtryck för sin tid. För det aktuella planområdet bör de nya byggnaderna kunna uttrycka sin samtid i form och karaktär, men med iakttagen hänsyn till befintlig bebyggelse. Fasadmaterialen skall vara tegel, puts, trä, glas. Fasaderna skall utföras utan synliga elementskarvar. Med elementskarvar avses skarvar som inte utgör en del av ett medvetet arkitektoniskt helhetsgrepp, utan där byggnadselement bildar skarvar på en fasad där avsikten är att ytan ska avläsas som slät.

Man bör eftersträva ett ur miljösynpunkt långsiktigt tänkande avseende val av fasadmaterial, isolering, ventilationssystem och tekniska lösningar för uppvärmning och drift. Kommunens miljöpolicy som framgår av Energiplan för Uppsala Kommun skall beaktas.

Färgsättningen måste ses i sitt sammanhang med i området befintliga byggnader. Alltför starka kulörer bör undvikas.

Byggnader, vegetation och markbehandling ska samverka. Hårdgjorda ytor och utemiljöelement såsom bänkar, bord, cykelställ, armaturer bör ha en neutral nyans. Material och färger som används ska vara i samklang med befintliga element i området.

Skandionkliniken

Skandionkliniken, fasad mot hörnet Dag Hammarskjölds väg och Artillerigatan (Illustration: WSP Arkitekter)

Skandionkliniken är den planerade strålbehandlingskliniken i anslutning till Akademiska sjukhuset. Anläggningen är ett projekt

med sju landsting i samverkan och blir den första kliniska anläggningen för avancerad strålbehandling med protonstrålning i Norden. Anläggningen kommer att ha en kapacitet på ca 100 patientbesök per dag.
I det förslag som föreligger från WSP Arkitekter är anläggningen tänkt att uppföras huvudsakligen i 1-2 våningar med en smal byggnadskropp för patienthotell i 3 våningar, med en tillåten byggnadshöjd på +44 m, som i sin höjd och riktning relaterar till det intilliggande Kunskapsgymnasiet, där tillåten byggnadshöjd är +40,5 meter.
Behandlingsdelarna för strålningsutrustningen, utgör en stor del av den låga delen. Strålningskamrarna, som ligger mot Kunskapsgymnasiet, uppförs med massiva, strålningsskyddande betongväggar. Att tomten sluttar är till fördel då marken kan utnyttjas som strålskydd och en del av byggnadens slutna form hamnar under mark.

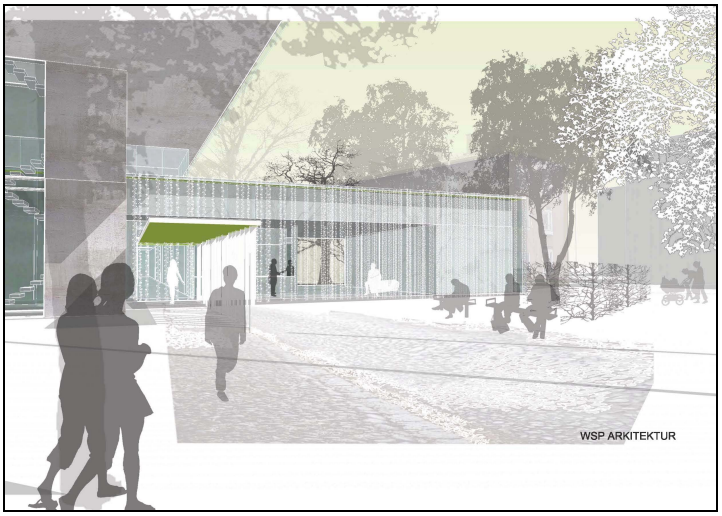

Skandionkliniken, huvudentré mot den nya genomfartsgatan (Illustration: WSP Arkitekter)

Huvudentrén föreslås att ligga på västra sidan mot genomfartsgatan. Besökande patienter kan dirigeras via genomfartsgatans infart vid Dag Hammarskjölds väg för att hålla nere trafiken på Artillerigatan. En entré är även tänkt att placeras mot Dag Hammarskjölds väg. En kulvert planeras under Dag Hammarskjölds väg från Skandionkliniken till Akademiska sjukhuset.

Total tillåten bruttoarea (BTA) för tomten är 11800 m2. Av dessa utgör Skandionkliniken ca 9 900 m2, denna siffra är svår att precisera exakt då alla parametrar för byggnaden inte är klara i nuläget, huset ligger också i suterräng vilket betyder att viss yta kan tillkomma i sammanräkningen. Resterande ca 1900 m2 tillåts i en föreslagen utbyggnad av Kunskapsgymnasiet. Ytan på detaljplanen är angiven *exklusive* det befintliga Kunskapsgymnasiet som är ca 3700 m2.

En bestämmelse avseende tillåtna höjder begränsar möjligheten att bygga högre än en våning precis intill Artillerigatan. I övrigt gäller maximalt 5 våningar i kvarteret. Avseende arkitektonisk utform-

ning, skala och materialval, ska stor hänsyn tas till befintlig byggnad. Fasaden mot Kunskapsgymnasiet skall ges särskild omsorg och förses med en i arkitekturen integrerad konstnärlig utsmyckning.

Fd Patologiska institutionen
I byggnaden inryms idag verksamheter såsom smittskyddsenheten, rättsmedicin, mikrobiologen och patologen. Lokalerna är inte anpassade för modern laboratorieverksamhet. Landstinget som äger byggnaden har planer på att omvandla lokalerna till hotellverksamhet, företrädesvis patienthotell för mindre vårdkrävande patienter och anhöriga. I den befintliga byggnaden kan man rymma ca 80 rum och i en tillbyggnad ungefär 120 rum, alltså sammanlagt ca 200 rum. Planen tillåter 8200m2 tillbyggnad. Tillbyggnaden får sammanlänkas mot den befintliga byggnadens västra och nordvästra sida. På de sidorna finns redan idag en del senare tillägg i form av utbyggnader av olika slag. Sammanlänkningen ska utformas med lätta förbindelsegångar och med respektavstånd från den befintliga byggnaden så att den kan avläsas som en solitär byggnad.

Byggnadshöjderna skall anpassas till befintlig byggnad så att takfoten ligger i samma nivå. Tillåten byggnadshöjd är +40 m.

Illustration som visar en tänkt tillbyggnad av fd Patologen sett från Dag Hammarskjölds väg norrifrån. (Illustration Arosgruppen Arkitekter AB).Bilderna är illustrationer, i dagsläget är placering, kulör och detaljer ännu inte fastställda.

Tänkt hotellbyggnad sedd norrifrån med den nya genomfartsgatan i förgrunden. (Illustration Arosgruppen Arkitekter AB).

Sociala förhållanden

Stadsdelen domineras av institutionsbyggnader och grönområden. På andra sidan Artillerigatan ligger Artillerigärdet, ett område med flerbostadshus upplåtna som bostadsrätter.

Trygghet och Säkerhet

Området omges av institutionsbyggnader, kontor, sjukhus och ett bostadsområde. I planområdet är det inga större folkrörelser under kvällstid. Byggnader och miljöer bör planeras så att det känns tryggt att röra sig inom området även kvälls- och nattetid.

Barn

Planområdet domineras av institutioner och parkeringsytor som inte besöks eller används av barn i någon större utsträckning. Kunskapsgymnasiet byggs om till gymnasieskola för ca 400 gymnasieungdomar. Dessa kommer sannolikt att röra sig i området och utnyttja grönområden i skolans närhet.

Tillgänglighet för funktionshindrade

Ny byggnad för allmänt tillträde skall enligt lag utformas så att den är tillgänglig för funktionshindrade. Detta gäller även utomhusmiljöer såsom parker, torg och andra friytor. Tillgängligheten prövas i detalj i bygglov- och byggsamrådsskedet.

Befintliga byggnader behöver inte tillgängliggöras för funktionshindrade om det skulle innebära att byggnadernas kulturhistoriska värden skadas av förändringen.

Offentlig och kommersiell service

Området har gångavstånd till all service som finns i stadskärnan. De planerade anläggningarna, hotellet och Skandionkliniken, kan komma att innehålla service såsom exempelvis servering eller kiosk. I intilliggande detaljplaneområde 3 finns planer för en servicebyggnad i genomfartsgatans korsning nedanför Brf Slottsparken. I Pedagogikum kommer det att finnas restaurang.

Skyddsrum

Planområdet ligger inte inom skyddsrumsområde.

Friytor, park och naturmiljö

Park i kvarteret Blåsenhus planeras i områdets centrala del i anslutning till Botaniska trädgården och Villa Lugnet. Promenad- och närströvmarker i områdets närhet finns bl.a. i Botaniska trädgården, Slottsbacken, Stadsskogen, Engelska parken, Fängelseparken och Stadsträdgården.

I planområdet finns öppna gräsytor, men största delen av friytorna upptas av markparkeringar. Kunskapsgymnasiet ligger trångt med begränsade ytor för utevistelse. En mindre skolgård med sittgrup-

per och planteringar planeras med de förutsättningar som finns. I skolans närhet finns dock tillgång till öppna ytor som skolan kan nyttja, exempelvis den planerade parken i kvarterets centrala delar. Även för övriga verksamheter inom planområdet kan behovet av friytor tillfredställas med närliggande parker och naturmiljö.

Trafik och trafiksäkerhet

Befintligt gatunät

Det finns inga allmänna gator inom planområdet. Mellan fd Patologen och Kunskapsgymnasiet går idag en mindre angöringsgata ner mot Arkivcentrum. Detta område betecknas i planen som x-område för att säkra ett för allmänheten viktigt stråk genom kvarteret.

Nya vägar, angöringar och utfarter
Den planerade genomfartsgatan i kvarteret Blåsenhus blir allmän. Från denna kommer den huvudsakliga angöringen att ske till fd Patologen, Kunskapsgymnasiet och Skandionkliniken. Viss trafik kommer att köra in från Dag Hammarskjölds väg till fd Patologens entrésida och till ett begränsat antal parkeringsplatser tillhörande Kunskapsgymnasiet.

Genomfartsgatan kommer att utformas med ett flertal fartdämpande åtgärder på sträckan mellan Norbyvägen och Artillerigatan, detta för att gatan inte ska upplevas som något smidigt alternativ om man har för avsikt att åka från Norbyvägen vidare söderut på Dag Hammarskjölds väg.

Trafikflöden
Ny bebyggelse ger upphov till nya trafikströmmar och ökad trafik. Ökningen av trafiken är beroende av ett antal parametrar såsom antalet parkeringsplatser, kostnad för parkering, kollektivtrafiken till området och områdets läge i staden. Kvarteret Blåsenhus ligger centralt i förhållande till centrum. Det finns också flera bussförbindelser till området.

Beräkningsmodell och förutsättningar
Gatu-och trafikkontoret har i september 2008 gjort en prognos för framtida trafikflöden i området. Dagens trafikflöden mättes under en veckas tid, måndag till och med söndag, dygnet runt i juni 2007.

Trafikberäkningsmodellen gjord 2008 redovisas i enheten antal fordon per veckomedeldygn (f/vdt). Man har gjort beräkningar för ett nuläge, ett medellångt perspektiv som antas ligga ca 5-10 år framåt i tiden år 2015, samt ett framtida perspektiv år 2030.

Beräknade flöden på de olika gatorna framgår av figuren på sidan 16.

Den ökade trafikbelastningen har beräknats med utgångspunkt från lokalytor, antal sysselsatta i området, besökare, parkeringsnormer antaganden om bilandelar av resandet osv. Det finns dock ett gans-

ka stort mått av osäkerhet i uppskattningarna då det är svårt att veta hur det framtida resandet kommer att se ut.

Dagens nivåer och jämförelsetal
Befintliga verksamheter i kvarteret skapar idag ca 800 fordon/vdt. Artillerigatan mellan Villavägen och Banérgatan mättes i juni 2007 till 2100 fordon/vdt, en siffra som motsvarar ett medelsnitt på ca 210 bilar i timmen. Det snitt som ligger mellan Banérgatan och Dag Hammarskjölds väg uppmättes till den något högre siffran 2500 f/vdt.

Som jämförelse ligger Dag Hammarskjölds väg norr om Tunbergsvägen på ett flöde av ca 11000 f/vdt, Norbyvägen 5000 f/vdt, Villavägen mellan Döbelnsgatan och Artillerigatan på 3000 f/vdt. Mycket trafikerade gator i Uppsala t. ex Kungsgatan och Vaksalagatan ligger på siffror mellan 14-15000 fordon/vdt.

Förväntade siffror enligt beräkningsmodellen
Den planerade utbyggnaden av alla delområden i kvarteret Blåsenhus, dvs med alla befintliga verksamheter som redan finns idag borträknade, förväntas generera ett tillskott med ca 850 f/vdt på medellång sikt och ca 2000 f/vdt år 2030.

Det totala tillskottet av trafik från *hela kvarteret inklusive befintliga verksamheter och tillkommande byggnationer*, blir i det medellånga perspektivet ca 1600 f/vdt och i det långa perspektivet ca 3000 f/vdt. Till dessa siffror ska dagens trafikflöden på ca 800 f/vdt adderas.

Dessa siffror överensstämmer alltså relativt bra med det antagande som gjordes i samband med programutredningen där man skriver att en utgångspunkt för biltrafiken är att den ökar med sammanlagt 3000-5000 fordon/vdt. Dessa siffror medför inga trafikökningar som kan betraktas som betydande då trafikflödena kommer att fördela sig över hela kvarteret.

Trafiken förbi Skandionkliniken uppsamlat från hela kvarteret, beräknas ge totalt 400 f/vdt i det medellånga perspektivet och 450 f/vdt år 2030. Beräknad trafik som kommer att komma ut från genomfartsgatan och fördelas på Artillerigatan söderut eller norrut beräknas till ett flöde av, i dagens trafiknivå ca 200 f/vdt, på en 5-10 årsperiod ca 350 f/vdt och år 2030 en ökning med ca 560 f/vdt. Inom 1,5 år kommer också de 102 p-platser som idag finns på grusplaner längs med Artillerigatan att försvinna, vilket justerar ner beräkningarna något.

Den skillnad i trafikflöden som förväntas på Artillerigatan har enligt den bullerberäkning som gjorts ingen betydelse för bullernivåerna. Beräknade bullervärden för Artillerigatan ligger på 59 dB, dvs under riktvärdet för befintlig boendemiljö, 65 dB. För att bullernivåerna ska stiga med 3 dB, vilket är knappt märkbart för örat,

måste dagens trafik fördubblas. Därav slutsatsen att den ökade trafiken inte kommer att medföra någon betydande påverkan på bullernivåerna.

Avseende partiklar ligger Artillerigatan under gränsvärdena för inandningsbara partiklar, bensen och kvävedioxid och de beräknade siffrorna på ökad trafik, kommer inte att påverka värdena så att de når några gränsvärden. Gränsvärdena är utarbetade i Förordning (2001:527) om miljökvalitetsnormer för utomhusluft. Halterna har mätts i Uppsala innerstad av Stockholms och Uppsala Läns luftvårdsförbund. I Uppsala stad är det Kungsgatan som avseende koldioxid och partiklar överstiger gränsvärdena.

Patienttrafik till Skandionkliniken kommer att dirigeras så att den anländer på genomfartsgatan via infarten från Dag Hammarskjölds väg. Detta för att begränsa trafikflödena på Artillerigatan.

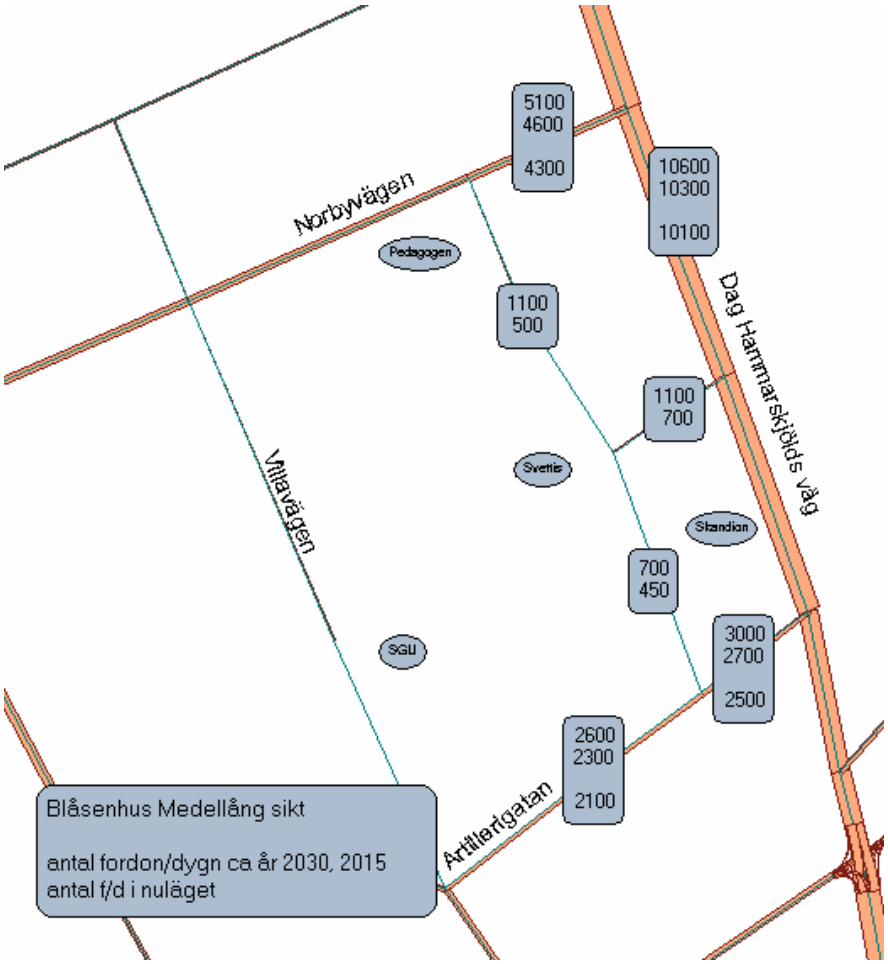

Gång- och cykeltrafik

På kvartersmarken går ett befintligt gång-och cykelstråk från Dag Hammarskjölds väg mellan fd Patologen och Kunskapsgymnasiet ner mot Arkivcentrum. Detta är ett stråk som idag används frekvent av allmänheten och tillgängligheten säkras genom att området får beteckningen x. Runt planområdet går separata cykelvägar längs den nya genomfartsgatan , längs Artillerigatans norra sida och ut-

med Dag Hammarskjölds. Inom den aktuella detaljplaneprocessen förs en diskussion kring cykelbanornas lägen på båda sidor av Dag Hammarskjölds väg, dessa områden ligger dock utanför planområdet.

Skolvägar

Kunskapsgymnasiet kommer att ha ca 400 gymnasieelever. Busshållsplats finns i skolans närhet liksom cykelvägar.

Kollektivtrafik

Det finns ett flertal busslinjer på Dag Hammarskjölds väg och Norbyvägen. Busshållplatser finns i planområdets närhet.

Parkering

Parkering kommer att behöva lösas både i markplan och i underjordiska garage för att täcka parkeringsbehovet. Parkeringsnormen för Uppsala stad i zon 2 kräver för hotellverksamhet 15 p-platser/1000 BRA (bruksarea), för undervisning 14 p-platser/1000 BRA och för kontor 12 p-platser/ 1000 BRA.

En parkeringsutredning som gäller universitetsinstitutioner och undervisningslokaler har gjorts av Akademiska hus 2005, där man bedömer att parkeringsbehovet inte överstiger 6 platser per 1000 m2 BTA. Detta är grundat på de erfarenheter man gjort från institutioner i befintliga campusområden såsom exempelvis BMC och Ångströmlaboratoriet i Uppsala.

Cykelparkering

Cykelparkeringar skall finnas i anslutning till entréer.

Teknisk försörjning

Befintliga dragningar

I området går fjärrvärmeledningar längs med genomfartsgatan. På två ställen går fjärrvärmeledningar inom planområdet, en ledning går in över Kåbo 5:2 och ansluter till fd Patologen och en ledning går i området mellan fd Patologen och Kunskapsgymnansiet och ansluter till Kunskapsgymnasiet. De zoner där fjärrvärmeledningarna går reserveras i planen som u-områden.

En befintlig spillvattenledning går från Villa Lugnet, förbi fd Patologen söderut mot Artillerigatan. Ledningen skall tas bort och spillvattnet från Villa Lugnet och Kunskapsgymnasiet i Kåbo 5:1 samt från fastigheterna Kåbo 5:4, Kåbo 5:5, Kåbo 5:8 och Kåbo 5:2 ska kopplas på de nya ledningarna i genomfartsgatan.

Vatten och avlopp samt dagvatten

Området ligger inom kommunalt verksamhetsområde. Vatten, avlopp och dagvatten kopplas på de kommunala anläggningarna som ligger i genomfartsgatan.

Värmeförsörjning

Möjlighet till fjärrvärme finns.

El, tele, bredband

El, tele och övriga ledningar nödvändiga för en exploatering av hela kvarteret Blåsenhus läggs i gatumarken på den nya lokalgatan. I planområdet finns två transformatorstationer. Den som ligger på Kåbo 5:2 ägs av Vattenfall. Transformatorstationen på fastigheten Kåbo 5:1 ägs av Akademiska Hus.

Avfall

Utrymmen för avfallshantering anordnas inom respektive fastighet.

Miljöstörningar, hälsa och säkerhet

I Skandionkliniken kommer det att bedrivas strålbehandling. Konventionell strålbehandling bedrivs på 18 olika kliniker i Sverige, varav Akademiska sjukhuset inrymmer en. Skandionkliniken kommer inte att strålbehandla sina patienter med konventionell strålning utan med protonbestrålning.

Byggnaden utformas för att ta hand om eventuell strålning som genereras. Protonstrålning har låg intensitet och mycket kort räckvidd. Radioaktiviteten är låg och kortlivad med den teknik som valts för kliniken. Strålningen är acceleratorproducerad, dvs inga transporter av radioaktivt material förekommer och inga restprodukter skapas. Byggnaden kommer att utformas i enlighet med Statens strålskyddsinstituts skyddsföreskrifter och allmänna råd om strålavskärmning av lokaler för diagnostik eller terapi med joniserande strålning. (SSI FS 2005:6).
I övrigt innehåller anläggningen inte några miljöfarliga komponenter eller substanser utöver vad vanlig sjukhusverksamhet för med sig. Protonterapi bedrivs idag vid The Svedberglaboratoriet (TSL) på Thunbergsvägen i Uppsala med omkring 200 patienter årligen. De grundläggande principerna för Skandionkliniken gäller även TSL, även om antalet behandlade patienter vid Skandionkliniken vida överstiger kapaciteten vid TSL.

Buller och vibrationer

Byggskedet kan innebära störningar, både från transporter och pålning. I samband med byggnation är det framför allt de tyngre grundläggningsarbetena som skulle kunna orsaka störningar eller skador. Schaktning, spontning och pålning kan ge störningar i form av jordrörelser eller sättningar i omgivande mark samt vibrationer och buller. Även enklare maskinarbeten och transporter och byggnadsarbete kan ge upphov till mindre störningar, oftast i form av buller eller dammning. Inför planerade anläggningsarbeten identifieras de arbeten som kan ge upphov till omgivningspåverkan, främst skador på kringliggande mark, byggnader och anläggningar. Utifrån detta bestäms ett riskområde inom vilken en inventering ut-

förs. Inventeringen omfattar bl a ledningar, kablar, byggnader samt känslig utrustning och verksamhet. Besiktning utförs av byggnader och anläggningar, normalt inom ca 50 meter från byggnation innan arbetena påbörjas. Då arbetena är slutförda utförs en efterbesiktning i samma omfattning där man kan konstatera eventuella förändringar. I förlängningen kommer dock ingen buller-eller vibrationsstörande verksamhet att bedrivas i byggnaderna.

Vad gäller trafikbuller på Artillerigatan har man i den trafikberäkning som gatu-och trafikkontoret tagit fram för kv. Blåsenhus, dragit slutsatsen att den beräknade ökningen av trafiken inte kommer att medföra några betydande ökningar av bullernivåerna.

Administrativa frågor

Detaljplanens genomförandetid är 10 år från det den vunnit laga kraft.

FÖRENLIGHET MED ÖVERSIKTSPLAN OCH MILJÖBALKEN

Detaljplaneförslaget är förenligt med intentionerna i Översiktsplan för Uppsala stad 2002 och innebär inga avvikelser från bestämmelser i Miljöbalken.

3 OCH 4 KAP

BARN-KONVENTIONEN

Barnens intressen och behov med anknytning till boende, fritid och skola har alltmer uppmärksammats, inte minst i stadsbyggnadssammanhang. Behoven växlar över tiden i takt med barnens ålder och utveckling.
I den omfattning barnens intressen och behov berörs av den här planen ska detta beaktas vid planens genomförande och vid bygglovskedet.

KRAV PÅ MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Enligt plan- och bygglagen skall en miljökonsekvensbeskrivning upprättas om en detaljplan medför en betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållning med mark, vatten och andra resurser. Planen medför att byggrätt för allmänt ändamål ersätts med byggrätt för vård, undervisning och kontor. De ytor som är tänkta för bebyggelse är idag inga rekreationsytor av värde. Därför är bedömningen att genomförande av detaljplanen inte innebär någon betydande påverkan i den betydelsen som avses i PBL och att det därmed inte föreligger behov att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning.

Nedan ges en beskrivning av vilka konsekvenser planen kan tänkas leda till.

MILJÖ-KONSEKVENSER

Kulturmiljö och stadsbild

Planen innebär att nya byggnader tillkommer på obebyggd mark i ett kvarter med ett antal större institutionsbyggnader. I kvarterets

närmaste omgivningar finns flera byggnader och anläggningar av stort kulturhistoriskt värde såsom Slottet, Slottsbacken, gamla fängelset och Botaniska trädgården. Utformningen av de nya byggnaderna anpassas i skala och material till befintlig bebyggelse och gestaltas på ett sådant sätt att de samspelar med sin omgivning. Fd Patologen får skyddsbestämmelser (q) som reglerar de ändringar och tillbyggnader som får göras i anslutning till byggnaden. Wallenberglaboratoriet får varsamhetsbestämmelser (k).

Trafik

Gatu-och trafikkontorets trafikberäkning för området visar att trafiken kommer att öka, men siffrorna pekar inte på någon betydande ökning. Inte heller det buller som trafiken alstrar kommer att öka så att det orsakar någon avsevärd skillnad från dagens uppmätta värden. För att minska risker för buller och vibrationer bör åtgärder vidtas som begränsar genomfartstrafik och håller nere hastigheterna inom området.

Miljö och hälsa

Skandionkliniken utformas för att ta hand om eventuell strålning som genereras. Strålningen är acceleratorproducerad, dvs inga transporter av radioaktivt material förekommer och inga restprodukter skapas. Byggnaden kommer att utformas i enlighet med Statens strålskyddsinstituts skyddsföreskrifter och allmänna råd om strålavskärmning av lokaler för diagnostik eller terapi med joniserade strålning. (SSI FS 2005:6). I övrigt innehåller anläggningen inte några miljöfarliga komponenter eller substanser utöver vad vanlig sjukhusverksamhet för med sig.

Byggskedet kan innebära störningar, både från transporter och pålning. I förlängningen kommer dock ingen buller-eller vibrationsstörande verksamhet att bedrivas i byggnaderna.

Mark, vatten och grundvatten

Området ligger inom yttre skyddsområde för vattentäkt. För yttre skyddsområde gäller skyddsföreskrifter som ingår i Uppsala Läns författningssamling, beslutade av Länsstyrelsen 1989. Grundvattnet ligger på stort djup, ca 20 meter under markytan. Markarbeten djupare än en meter över högsta grundvattennivå får ej ske utan Länstyrelsens tillstånd.

Uppsala kommuns miljöprogram

Befintlig infrastruktur och god tillgång till kollektivtrafik finns i anslutning till området. Kundunderlaget till kollektivtrafiken ökar. Planen bedöms vara förenlig med kommunens miljöprogram.

Sociala konsekvenser

Tidigare obebyggd mark kommer att bebyggas med nya verksamheter. De nya anläggningarna kommer att generera mera aktivitet

och rörelser i området. Bebyggelsen kommer tillsammans med den nya bebyggelsen i hela kvarteret Blåsenhus att locka fler människor till området, som blir mera tillgängligt för allmänheten än vad det är idag.

MEDVERKANDE I PROJEKTET

Planen har utarbetats av stadsbyggnadskontoret i samarbete med Akademiska Hus, Landstingsfastigheter, A5 Arkitekter & Ingenjörer AB samt Arosgruppen Arkitekter AB.

STADSBYGGNADSKONTORET

Uppsala i januari 2009

Christina Gortcheva
Tf Planchef

Daniel Bergvin
Planarkitekt

Godkänd av byggnadsnämnden för:

- samråd 2008-04-17
- utställning 2008-10-23

Antagen av Byggnadsnämnden 2009-01-28

Laga kraft 2009-02-26

Diarienummer
2005/20088-1

Detaljplan för

Kv Blåsenhus, delområde 2, Kåbo 5:2 och del av Kåbo 5:1

Uppsala kommun

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

ORGANISATION

Tidplan

Planförslaget beräknas kunna antas under januari 2009. Byggstart för Skandionkliniken är beräknad under år 2010.

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är 10 år från det att antagandebeslutet vunnit laga kraft.

Ansvarsfördelning

Fastighetsägarna/byggherrarna har det samlade administrativa och ekonomiska ansvaret för att genomföra projektet samt ansvarar för att åtgärda uppkomna skador som uppstått på näraliggande fastigheter på grund av bygget.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmänna platser inom planområdet, dvs huvudgata.

Merparten av marken inom planområdet ägs av Akademiska Hus och Landstingsfastigheter.

Avtal

Exploateringsavtal behövs ej.

FASTIGHETSRÄTT

Fastighetsbildning

Fastighetsreglering skall genomföras mellan fastigheterna Kåbo 5:1 och Kåbo 5:2 samt mellan Kåbo 5:2 och Kåbo 5:8. Nya fastighetsgränser utgår från plankartans gränser.

Servitut

Ett servitut bildas för landstingets kulvertdragning under Dag Hammarskjölds väg.

EKONOMI

Planekonomi

Fastighetsägarna/byggherrarna har det samlade ekonomiska ansva-

ret för att genomföra projektet.

Kostnader för VA- fjärrvärme-, el- och teleanslutningar bekostas av exploatören enligt särskilda taxor.

Vid eventuell flytt av ledningar på kvartersmark skall avtal tecknas mellan berörd exploatör och ledningsägaren. Kostnaderna för flytt av ledningar skall bekostas av exploatören.

Den kostnad som uppstår i samband med att spillvattenledningen tas bort och ersätts med en ny anslutning mot genomfartsgatan bekostas gemensamt av Akademiska Hus och Landstingsfastigheter samt berörda utanför detaljplaneområdet fastigheterna Kåbo 5:4 (Vasakronan), Kåbo 5:5 (Miab), Kåbo 5:8 (brf. Slottsparken). Akademiska Hus ombesörjer att projekteringen och ledningsarbetena blir utförda.

UTREDNINGAR

Tekniska utredningar

Exploatören ansvarar för att ta fram erforderliga utredningar och projekteringsunderlag ang. utformning och projektering för nya byggnader och anläggningar.

MEDVERKANDE I PROJEKTET

Planen har utarbetats av stadsbyggnadskontoret i samarbete med Akademiska Hus, Landstingsfastigheter, A5 Arkitekter & Ingenjörer AB samt Arosgruppen Arkitekter AB.

STADSBYGGNADSKONTORET

Uppsala i januari 2009

Christina Gortcheva
Tf Planchef

Daniel Bergvin
Planarkitekt

Godkänd av byggnadsnämnden för:

- samråd 2008-04-17
- utställning 2008-10-23

Antagen av Byggnadsnämnden 2009-01-28

Laga kraft 2009-02-26